

Euroopa Regioonide Komitee arvamus teemal „Teatis „Euroopa strateegia plasti kohta ringmajanduses““

(2018/C 461/05)

Raportöör: André VAN DE NADORT (NL/PES), Weststellingwerfi vallavanem**Viitedokument:** Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Euroopa strateegia plasti kohta ringmajanduses“

COM(2018) 28 final

POLIITILISED SOOVITUSED**EUROOPA REGIOONIDE KOMITEE****A. Üldised märkused**

Euroopa Regioonide Komitee

1. tervitab Euroopa Komisjoni teatist „Euroopa strateegia plasti kohta ringmajanduses“ ning selles nimetatud ülesandeid ja põhiprobleeme. Lisaks rõhutab komitee, et ringmajandusele üleminekuks on vaja seada kõrged eesmärgid ning tegeleda plastiga seotud sotsiaalsete ja keskkonnaprobleemide ning praktiliste küsimustega; Märgeb siinkohal ära Euroopa Komisjoni seadusandlikud ettepanekud, mis käsitlevad ELi randades ja vetes kõige enam levinud kümmet ühekordselt kasutatavat plasttoodet, mis koos mahajäetud kalapüügivahenditega moodustavad 70 % kogu mereprügist;
2. tõdeb, et plastil on mitmeid eeliseid, kuna ta on väga kulumiskindel, hügieeniline ja odav materjal, kuid väljendab tõsiselt muret praeguste plasti kogumise ja ringlussevõtmise madalate määrade pärast ning usub, et selle probleemi lahendamisel keskendutakse praegu liigselt toruotsalahendustele (kogumine, sortimine ja töötlemine);
3. rõhutab kohalike ja piirkondlike omavalitsuste olulist rolli ringmajanduses plastile lahenduste väljatöötamisel ja elluviimisel ning nende huvi selle vastu. Omavalitsuste vastutus jäätmekäitluse ja keskkonnakaitse valdkonnas hõlmab prügitেকে vältimist, jäätmete kogumist, transporti, taaskasutust (sh sortimine, korduskasutamine ja ringlussevõtt) ja kõrvaldamist ning prügi koristamist tänavatelt, rannast, järvedest ja merest, aga ka kalanduse ja turismi toetamist ning kodanike teadlikkuse suurendamist jäätmete, prügistamise ja ringlussevõtu küsimustes;
4. keskendub plasti ringkasutusele tulevikus kohalikust ja piirkondlikust perspektiivist. See tähendab vähem plasti, paremat plasti, paremat kogumist, paremat ringlussevõttu ja paremaid turge;
5. on kindlalt veendunud, et plasti väärtusahela kõigi sidusrühmade parem koostöö ja materjaliahelal põhinev lähenemisviis on tõhusate lahenduste leidmiseks vältimatu; Meetmed tuleb suunata kõigile väärtusahela lülidele, sh tootedisain, plasti tootmine, hankimine, kasutamine, kogumine ja ringlussevõtt;
6. rõhutab ringluspõhiste lahenduste väljatöötamiseks tehtava innovatsiooni ja investeeringute rolli ringmajandusele üleminekuks vajalike sotsiaalsete ja käitumismuutuste edendamisel, mis on otsustav samm ÜRO kestliku arengu eesmärkide rakendamiseks ELi, liikmesriikide, piirkondade ja kohalikul tasandil; palub seepärast, et Euroopa Komisjon ja liikmesriigid käsitleksid järgmise mitmeaastase finantsraamistiku üle peetavate läbirääkimiste käigus põhjalikult ELi rahastuse suurendamise võimalusi plasti ringmajanduse jaoks;

B. Vähem plasti

Plastijäätmete vähendamiseks on kõige tähtsam vältida nende teket

7. märgib, et ELi üldise jäätmehierarhia kohaselt on kõige tähtsam plastijäätmete tekke vältimine. Sortimist, töötlemist ja põletamist ei vaja plast, mis ei jõuagi prügi hulka. Jäätmetekke vältimine algab plastikasutuse piiramisest toote disainimisel;

8. tuletab meelde, et plasti tarbetut kasutamist ühekordselt kasutatavates toodetes või toodete liigsel pakendamisel saab vältida mitmel viisil. On vaja tugevdada pakendamise põhikriteeriume, et vältida tarbetut või üleliigset pakendamist, ja kontrollida regulaarselt seda, kas ELi turul olevad põhilised tooted neile kriteeriumidele vastavad;

9. nõuab olulusringipõhiseid lisauuringuid pakendi ja toidu säilitamise seoste kohta ning võimalikke alternatiivseid lähenemisviise toidujäätmete vältimiseks ilma (keerukat) plastpakendit kasutamata;

Prügi ja nn plastisupi vältimine ning vähem ühekordselt kasutatavaid tooteid

10. rõhutab suurt muret plastiprügi pärast: koristamine on omavalitsustele kulukas ning seepärast on prügitেকে vältimine nii maal kui ka merel väga tähtis;

11. toetab Euroopa Komisjoni ühekordselt kasutatavat plasti käsitlevat seadusandlikku algatust, millega seatakse eesmärgid ühekordselt kasutatava plasti kasutamise piiramiseks, kuna suurem osa meie tänavatel leiduvast plastiprügist on ühekordselt kasutatavast plastist. Tunnistab selle valdkonna esimese olulise sammuna hiljutisi ettepanekuid, mis keskenduvad randades ja merel enim levinud ühekordselt kasutatavatele toodetele, kuid ootab edasisi ambitsioonikaid meetmeid, et käsitleda muude ühekordselt kasutatavate plastesemete prügi ja ka prügistamist maismaal;

12. loodab, et seatakse ambitsioonikad kogumiseesmärgid ühekordselt kasutatavatele ja käigu pealt tarvitavatele plastitoodetele, mis oleksid kaetud laiendatud tootjavastutuse süsteemiga, näiteks peaks plastist joogitaara kuuluma tootjavastutuse alla, et niiviisi prügi vähendada;

13. rõhutab tootjate ja importijate täielikku vastutust oma toodete negatiivse mõju eest pärast nende prügi saamist, mistõttu peavad nad kandma täielikku vastutust nende jäätmetest tekkiva prügi kogumis- ja töötlemiskulude eest;

14. tõstab esile mitmed raskused, millega on vastamisi ELi konkreetsed kogukonnad ja piirkonnad, näiteks äärepoolseimad piirkonnad, jõgedeäärsed kogukonnad, saare-, ranniku- ja sadamakogukonnad, kui nad võitlevad mereprügiga; rõhutab nende kogukondade sidusrühmade kaasamise erilist tähtsust, et tagada nende arvamuse arvessevõtmine positiivsete ja praktikas rakendatavate lahenduste otsimisel;

15. toetab teadlikkuse suurendamise kampaaniate korraldamist prügistamise alal ja koristustalguid; edendab kohalike ja piirkondlike omavalitsuste osalemist sellistel üritustel nagu „Euroopa puhtaks!“ kampaania ja Euroopa jäätmetekke vähendamise nädal ning innustab omavalitsusi looma uusi algatusi ja uurib võimalust kaasata vabatahtlikke Euroopa solidaarsuskorpuse kaudu;

16. avaldab selles kontekstis tugevat toetust põhimõttele, mis sisaldub Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi ettepanekus sadama vastuvõtuseadmete ja -rajatiste kohta laevajäätmete üleandmiseks (COM(2018) 33), st et sadamarajatiste kasutamise tasusid vähendatakse, kui laeva ehitus, seadmed ja käitus on sellised, et laevas tekitatud jäätmete kogused on tavalisest väiksemad ning neid käideldakse säästvalt ja keskkonnahoidlikult;

Mikroplasti vältimine

17. toonitab, et mikroplast on üha laiemalt levinud probleemne nähtus, mida nüüdseks võib leida iga ökosüsteemi peaaegu kõigis osades, sh inimtoidus. Senini ei teata kuigi palju mikroplasti mõjust inimeste ja loomade tervisele ega meie ökosüsteemidele;

18. soovib lisauuringuid mikroplasti peamiste allikate ja liikumisteede kohta, näiteks autorehvide kasutamisest tulenev kulumine, tekstiilid ja prügi, sh seos plasti ringlussevõtu ja mikroplasti vahel, samuti mikroplasti mõju loomade ja inimeste tervisele ning ökosüsteemidele. Rõhutab sellest tulenevalt vajadust kehtestada usaldusväärne ja tõhus mõõtmistehnoloogia ja -meetodid ning kutsub Euroopa Komisjoni üles asjaomaseid uuringuid ja arengutegevust toetama;

19. nõuab oksüdantide toimet laguneva plasti ja kavatsuslikult lisatud mikroplasti keelustamist kõigis toodetes, kus need ei ole inimtervise seisukohalt vajalikud, sh nahahooldustooted ja puhastusvahendid. Komitee soovib ka miinimumnõuete kehtestamist mikroplasti juhusliku eraldumise kohta toodetest, näiteks autorehvid ja tekstiilid, ning meetmete võtmist plastgraanulite kao vähendamiseks;

C. Paremplast

Paremad disainilahendused

20. on kindlalt veendunud pakilises vajaduses parema disainiga plasti järele, võttes arvesse tulevasi võimalusi plasti ja plasttoodete liigiti kogumisel, sortimisel ja ringlussevõtul, et plastist saaks ringmajanduse üks säästev element; rõhutab tungivat vajadust selle valdkonna innovatsiooni järele;

21. rõhutab, et ringmajanduses ei peaks me põhimõtteliselt lubama ELi turule ringlusse mittevõetavaid tooteid ja materjale. Seepärast peaks hiljemalt 2025. aastal saama kogu ELi turule lastud plasti – kõiki plasttooteid ja plastpakendeid – vähemalt kulutõhusalt ringlusse võtta. Selleks on vaja, et keskkonnale kahjulikud ja ohtlikud ained oleksid plastist ja plasttoodetest 2025. aastaks täielikult eemaldatud;

22. toonitab, et ringmajandus on lisaks fossiilse tooraine vaba majandus. Seda silmas pidades on vaja jõulist innovatsiooni tegevuskava ja edaspidist toetust, et võtta laiaulatuslikult kasutusele mittefossiilne plast eesmärgiga minna praeguselt fossiilpäritolu plastilt üle innovaatilisele, säästvale ja keskkonnahoidlikule plastile;

23. on veendunud, et plasttoodete valmistamisel tuleb piirata kättesaadavate polümeeride arvu, nii et need polümeerid oleksid asjakohased ja neid oleks hõlbus eraldada, sortida ja ringlusse võtta, eriti kui tegu on ühekordselt kasutatavate toodetega. Selleks võib olla vaja töötada nende rakenduste jaoks välja ELi tasandi tööstusnormid;

24. soovib veelgi uurida vajadust ühtlustada või ka piirata plastis kasutatavaid lisaaineid, et mõjutada ja parandada plasti füüsikalisi omadusi eesmärgiga veelgi hõlbustada ja lihtsustada plasti ringlussevõttu ja ringlussevõtmisel saadud materjalide kasutamist. Selleks võib olla vaja töötada välja ELi tasandi tööstusnormid plastis kasutatavate lisainete jaoks;

25. on lisaks arvamusel, et muud plasttooted, mis ei ole pakendid, võivad samuti prügi tekitada ja need tuleb selle vältimiseks asjakohaselt kujundada; samuti peavad tootjad tagama asjakohased süsteemid nende toodete kõrvaldamiseks pärast nende kasutusaja lõppu;

26. tuleb meelde, et laiendatud tootjavastutuse süsteemidel võib olla oluline roll ökodisaini edendamisel, näiteks eristades tasusid keskkonnahoidlikkuse alusel (eco-modulation) vastavalt toote ringlussevõtuvalmidusele, sh seoses võimalusega seda taaskasutada, liigiti koguda, töödelda ja ringlusse võtta, ning sõltuvalt ringlussevõetud materjali kogusest. Seetõttu peavad laiendatud tootjavastutuse süsteeme käsitlevad õigusaktid sisaldama vastutust ökodisaini eest. Nimetatud õigusaktides tuleks samuti viidata ELi tasandi tööstusnormidele polümeeride ja lisainete kasutamise kohta ühekordselt kasutatavates toodetes;

27. rõhutab, et lähikümnenditel tuleb luua materjale, millel ei ole kõigile praegustele plastidele iseloomulikke negatiivset keskkonna- ja terviseohtu ning mis saavad edaspidi plasti täielikult asendada. Seda silmas pidades nõuab komitee panustamist teadustegevusse ja mehhanismidesse, mis aitaksid sillutada teed uueaegsete materjalidega plastivabale tulevikule;

Biolagunev plast

28. tõdeb, et praeguse põlvkonna biolagunev plast ei paku lahendust plastiprügi ja nn plastisupi probleemile, sest see ei lagune looduslikus keskkonnas ega veesüsteemides;

29. rõhutab, et tarbijates tekitab segadust nõue, et mõnd plasti tuleb liigitada plasti ja teist biojätmete hulka. See muudab tarbijate teavitamise keeruliseks ja põhjustab eksimusi nii tavaplasti kui ka biolaguneva plasti eraldamisel;

30. toonitab, et plasti ringlussevõtu voogu sattunud biolagunev plast raskendab tavaplasti ringlussevõttu. Seepärast tuleks biolaguneva plasti kasutust piirata rakendustega, mille puhul biolagunevusel on kindel eesmärk, st biolagunevate kottide kasutamine biolagunevate jäätmete kogumiseks;

31. rõhutab, et on vaja paremini määratleda biolagunevuse eri vormid ja/või kehtestada nende standardid. Need peaksid olema seotud jäätmekäitlusega, sh standardid kompostimis- ja lagundamisvõimaluste kohta, ning võtma arvesse Euroopa käitlusrajatiste levinud tavaid. See parandaks ja/või lihtsustaks märgistamist, vähendaks prügi teket ja parandaks liigiti kogumist ning lisaks innustaks ka innovatsiooni biolaguneva plasti valdkonnas;

32. toonitab, kuivõrd tähtis on, et kompostitava plastina turustatav plast looduses ka tegelikult laguneks ega vajaks tööstuslikku kompostimist. Selline täpsustus aitaks märkimisväärselt vähendada mikroplasti leviku ohtu, kuna eksisteerib oht, et tarbija usub, et kehtiva märgistusega kompostitav plast laguneb looduses ilma lisatöötlemist vajamata, mis aga tegelikkuses kaugeltki nii ei ole;

D. Parem kogumine

33. rõhutab, et tõhusad plastijäätmete liigiti kogumise süsteemid on plasti ringmajanduse elementaarne nõue. Selleks peavad kogumissüsteemid olema kasutajate jaoks lihtsad ja loogilised;

34. juhib tähelepanu sellele, et ELi liikmesriikides toimivad kogumissüsteemid ei hõlma tavaliselt muud kui pakendiplasti. See tähendab, et muid plasttooteid eraldi ei koguta ja need jõuavad koos olmejäätmetega prügilasse või põletusrajatistesse või satuvad isegi (mere)prügi hulka. See põhjustab kahju keskkonnale, väärtuslike ringlussevõetavate materjalide kadu ja segadust tarbijate hulgas, kes ei mõista, miks mõnd plasti tuleks eraldi koguda ringlussevõtu jaoks, aga mõnd mitte; Paremad teabekampaniad ja jäätmete liigiti kogumise põhimõtte suurem järjepidevus liikmesriikide vahel võimaldaksid suurendada ringlussevõetud jäätmete mahtu ja parandada jäätmete kogumise juhiste järgimist nii kohalike elanike kui ka turistide seas;

35. tõdeb, et kui plasti ja plasttoodete kogumise aluseks on laiendatud tootjavastutuse süsteemid, tuleb seada tõhusad eesmärgid viisil, millega tootjaid innustatakse igal võimalusel seatud eesmärgi ületama;

Plasti tõhus liigiti kogumine

36. palub komisjonil kaasata liigiti kogumise parandamisse kõik sidusrühmad, ka need, kes tegelevad jäätmetekke vältimisega ja muu kui plastmaterjalide käitlemisega;

37. rõhutab, et kogumissüsteemide keskmeks peaks olema pigem plast kui tooraine, mitte aga plast kui pakend. See lihtsustaks märkimisväärselt tarbijate teavitamist ja suurendaks kogumise määra. Parem kooskõla omavalitsuste ja laiendatud tootjavastutuse süsteemide vahel on vajalik selleks, et arutada tootjate ja importijatega peetavas dialoogis muuks kui pakendamiseks kasutatud plastijäätmeid. Seda tuleb arvesse võtta ka pakendite ja pakendijäätmete direktiivi läbivaatamisel;

38. väljendab heameelt jäätmete liigiti kogumise ja sortimise uute juhiste koostamise üle ning palub, et Euroopa Komisjon tagaks omavalitsuste kaasamise juhiste koostamise ja levitamise protsessi, pidades silmas nende olulist rolli paljudes liikmesriikides;

39. rõhutab, et kohalikud ja piirkondlikud jäätmekäitlusstrateegiad peaksid keskenduma jäätmehierarhiale, st jäätmetekke vältimine, liigiti kogumine ja olmejäätmete vähendamine. Seda liiki strateegiate kohta on palju häid tavaid ja kogemusi. Innustada tuleks innovatsiooni liigiti kogumise valdkonnas ning tugevalt toetada omavalitsuste vahelist parimate tavade ja teadmiste vahetust näiteks selliste vahendite abil nagu TAIEXi vastastikuse abi vahend või ELi linnade tegevuskava;

40. rõhutab vajadust tagada, et Hiina kehtestatud plasti keeld ei tooks kaasa rohkem prügilaid, (ebaseaduslikku) jäätmete ladustamist või põletamist, samuti on vaja rohkem investeerida nüüdisaegsesse ringlussevõtu võimsusesse;

Üldsuse teadlikkus ja käitumismuutused

41. rõhutab, et edukate jäätmekäitlusstrateegiate loomiseks peavad komisjon, liikmesriigid ja omavalitsused teadma, millised on kohalikul ja piirkondlikul tasandil seosed taristu, teabevahetuse ja üldsuse suhtumise ning käitumismuutuste toetuseks rakendatavate vahendite vahel;

42. toonitab, et üldsuse teadlikkus jäätmekäitlusest on tõhusate kogumissüsteemide nõuetekohase toimimise eeltingimus. Üldsuse teadlikkuse väljenduseks on jäätmete liigiti kogumise ja jäätmetekke vältimise toetamine ning kohalike algatuste korraldamine, kuid see ei pruugi alati põhjustada käitumismuutusi. Positiivsetele käitumismuutustele kaasa aitavate mehhanismide parem tundmine on seega vältimatu. Komitee rõhutab seda silmas pidades, et tuleb edendada käitumismuutusi toetavate strateegiate edasiarendamist nii klassikaliste vahendite, nagu stiimulid ja sanktsioonid, kui ka innovaatiliste meetodite abil ning pakkuda tugevat toetust parimate tavade ja teadmiste jagamisele omavalitsuste vahel;

43. innustab kõiki kohalikke ja piirkondlikke sidusrühmi panustama teadlikkuse suurendamisse ringlussevõetud plasti eelistest;

Euroopa tasandil tuleks kaaluda joogitaara ühtlustatud pandisüsteemi kasutamist

44. tõdeb, et kinnitust on leidnud tõsisasi, et pandisüsteemide abil saab saavutada väga kõrge kogumismäära ja kvaliteetse ringlussevõtu ning see aitab lisaks kaasa prügi ja plastisupi vältimisele;

45. nendib, et üha rohkem ELi riike rakendavad pandisüsteemi, millel mõnikord on negatiivne piiriülene mõju piirkondades, kus on erinev pandisüsteem;

46. soovib kaaluda ühtlustatud lähenemisviisi ELi tasandil või vähemalt maksimaalset koordineerimist nende liikmesriikide puhul, kes pandisüsteemi praegu rakendavad või kes kavatsevad tulevikus uusi süsteeme välja töötada, et vältida negatiivset piiriülest mõju ja hõlbustada kaupade vaba liikumist;

Uurida tuleks kvantitatiivsete eesmärkide alternatiive

47. märgib, et plasti liigiti kogumise ja ringlussevõtu osas mitmes ELi direktiivis (pakendite ja pakendijäätmete direktiiv, kasutuselt kõrvaldatud sõidukite direktiiv, elektroonikaseadmete jäätmete direktiiv) seatud eesmärgid on samad kõigi liikmesriikide jaoks, ehkki liikmesriikide praegused tulemused erinevad märkimisväärselt. Nii on jõutud olukorda, kus mõni liikmesriik peab ikka veel kõvasti pingutama, samas kui teised saavutavad eesmärgid kergelt ega ole motiveeritud neid ületama;

48. soovib direktiivides seatud eesmärgid läbi vaadata, et luua jõulisemaid stiimuleid ja innustada ringlussevõtu kvaliteeti parandama, võttes aluseks järgmised võimalikud lähenemisviisid:

— viia sisse soodustus eesmärkide ületamise eest;

— laiendada tootjate rahalist vastutust, hõlmamaks nende oma toodete jäätmekäitluse kogukulu, sh prügikoristuse kulu või eraldi kogumata ja siiski olmejäätmete hulka sattunud toodete kogumise ja käitlemise kulu;

E. Parema ringlussevõtt*Sortimis- ja ringlussevõtutehnoloogia arendamine*

49. avaldab tugevat toetust teadusuuringutele ja innovatsioonile uute sortimis- ja ringlussevõtutehnoloogiate valdkonnas, sh depolümeerisimine. Teoreetiliselt võib see aidata lahendada paljud praegused probleemid, mis on seotud plasti sortimise ja ringlussevõtuga;

50. rõhutab piirkondade ja linnade võimalusi alt-üles algatuste arendamisel ja toetamisel eluslaborite, innovatsiooni-keskuste ja muude koostööl põhinevate innovaatiliste lähenemisviiside abil, et edendada nutikat disaini ja teisese tooraine kasutamist;

51. toetab strateegias nimetatud lisainvesteeringuid prioriteetsetesse teadusuuringutesse ja innovatsioonimeetmetesse ning on valmis tegema Euroopa Komisjoniga koostööd uue plastiga seotud teadusuuringute ja innovatsiooni strateegilise tegevuskava koostamisel. Niisugune koostöö peaks tagama kohaliku ja piirkondliku mõõtmega arvestamise nii käsitlemist vajavate prioriteetsete probleemide tuvastamisel kui ka leitud innovaatiliste lahenduste asjakohasel levitamisel;

52. toetab sortitud plastijäätmete ja ringlussevõetud plasti kvaliteedinormide väljatöötamiseks tehtavat tööd;

Jäätmetest energia tootmise eelistamine prügilasse ladestamisele

53. tuletab meelde, et lühiajalises plaanis tuleks ringlusse mitte võetavaid plastijäätmeid ja ohtlikke aineid sisaldavaid plastijäätmeid käidelda kõige tõhusamates ja puhtamates jäätmetest energiat tootvates tehastes, kus plastijäätmete suurt energiasisaldust saab kasutada soojuse ja elektri tootmiseks;

F. Paremad turud

Tungivalt tuleks soovitada ringlussevõetud materjalide kasutamist uutes toodetes

54. on sügavalt veendunud, et lõppkasutajate nõudlust ringlussevõetud materjalide järele tuleks stimuleerida rahaliste soodustuste abil, mis loovad reaalse rahaliselt atraktiivse alternatiivi esmakasutuses olevatele materjalidele ja fossiilpäritolu plastile, lisaks tuleks kõrvaldada ühtse teisese tooraine turu loomise takistused;

55. tuletab meelde, et siiani subsideeritakse fossiilkütuseid, mistõttu neist valmistatud plasti hind on väiksem kui ringlussevõetud või bioressursipõhise plasti oma, mis on peamine majanduslik takistus plasti ringmajanduse arendamisel; nõuab seetõttu tungivalt selliste väärade stiimulite kaotamist. Lisaks sellele võiks fossiilpäritolu plasti ja plasttoodete tootjatele ja importijatele panna rahalise vastutuse CO₂-heite vähendamise eest nende plastijäätmete lõppkäitlemisel;

56. rõhutab, et 2025. aastaks peaksid plasttoodete tootjad kasutama uute plastide tootmisel vähemalt 50 % ulatuses ringmaterjale, kui lõpptoodet puudutavad õiguslikud piirangud ei keela ringmaterjali kasutamist; rõhutab väärtusahelast lähtuva lähenemisviisi vajalikkust tootjate, tarbijate, omavalitsuste ja ringlussevõtusektori huvide lähendamisel, et parandada ringlussevõtu kvaliteeti ja teiste materjalide kasutamist;

57. toetab seepärast ELi algatust, mis on seotud üleskutsega ettevõtjatele ja/või tööstusliitudele võtta vabatahtlikke kohustusi, ning palub omavalitsustel tutvustada oma piirkonna sidusrühmade võetud kohustusi, edendades häid tavasid ja seega innustades teisi neid järgima. Samuti tuleks kontrollida, kuidas võetud kohustusi täidetakse ja vajaduse korral tuua esile ka ebaõnnestumised, tagamaks, et vabatahtlikud kohustused ei oleks pelgalt teatavate toodete või sektorite maine parandamiseks antud tühjad lubadused;

Riigihanked

58. rõhutab Euroopa ametiasutuste keskkonnahoidlike riigihangete potentsiaali plastijäätmete tekke vältimisel, sest nad saavad oma ostujõu abil vabatahtlikult valida keskkonnahoidlikke kaupu, teenuseid ja töid, mis on eeskujuks ka teistele organisatsioonidele. Komitee kutsub seepärast kõiki omavalitsusi üles andma plasti ringlussevõttu panuse oma riigihankepoliitika kaudu, nõudes nende ostetud toodetes ökodisaini põhimõtete rakendamist ja ringmaterjali kasutamist;

59. väljendab heameelt Euroopa Komisjoni ja mitmete Euroopa riikide välja töötatud juhiste üle keskkonnahoidlike riigihangete vallas keskkonnahoidlike riigihangete kriteeriumide⁽¹⁾ näol, kuid palub komisjonil esitada täpsemad juhenddokumendid, mis sisaldavad teavet ringlussevõetud plasti liigist, selle kasutusvõimalustest ning ringlussevõetud plasti kasutamisel saadavast keskkonna- ja võimalikust majanduslikust kasust kohalike ja piirkondlike omavalitsuste jaoks;

⁽¹⁾ http://ec.europa.eu/environment/gpp/pubs_en.htm.

60. rõhutab, et enamik ookeanidesse jõudvast plastist pärineb Aasiat ja maailmas võetakse ringlusse ainult 9 % plastist. Seda silmas pidades näeb komitee suuri võimalusi ülemaailmete tarneahelate jätkusuutlikkuse ja jälgitavuse parandamiseks ELi uue kaubandusstrateegia „Kaubandus kõigile“ rakendamise abil, sest selle eesmärk on edendada kaubanduslepingute ja eelishinnaprogrammide võimendava mõju toel kestlikku arengut kogu maailmas. Komitee kiidab seepärast heaks rõivasektorit käsitleva ELi juhtalgatuse, mille kohta Euroopa Parlament esitas ettepaneku 2017. aasta märtsis,⁽²⁾ ning toonitab, et niisugused algatused sõltuvad kohalike ja piirkondlike omavalitsuste pakutavast toetusest nende algatuste propageerimisel ning peaksid suunama kohaliku ja piirkondliku tasandi detsentraliseeritud arengukoostöö meetmeid.

Brüssel, 10. oktoober 2018

*Euroopa Regioonide Komitee
president*

Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽²⁾ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+TA+P8-TA-2017-0196+0+DOC+PDF+V0//EN>.